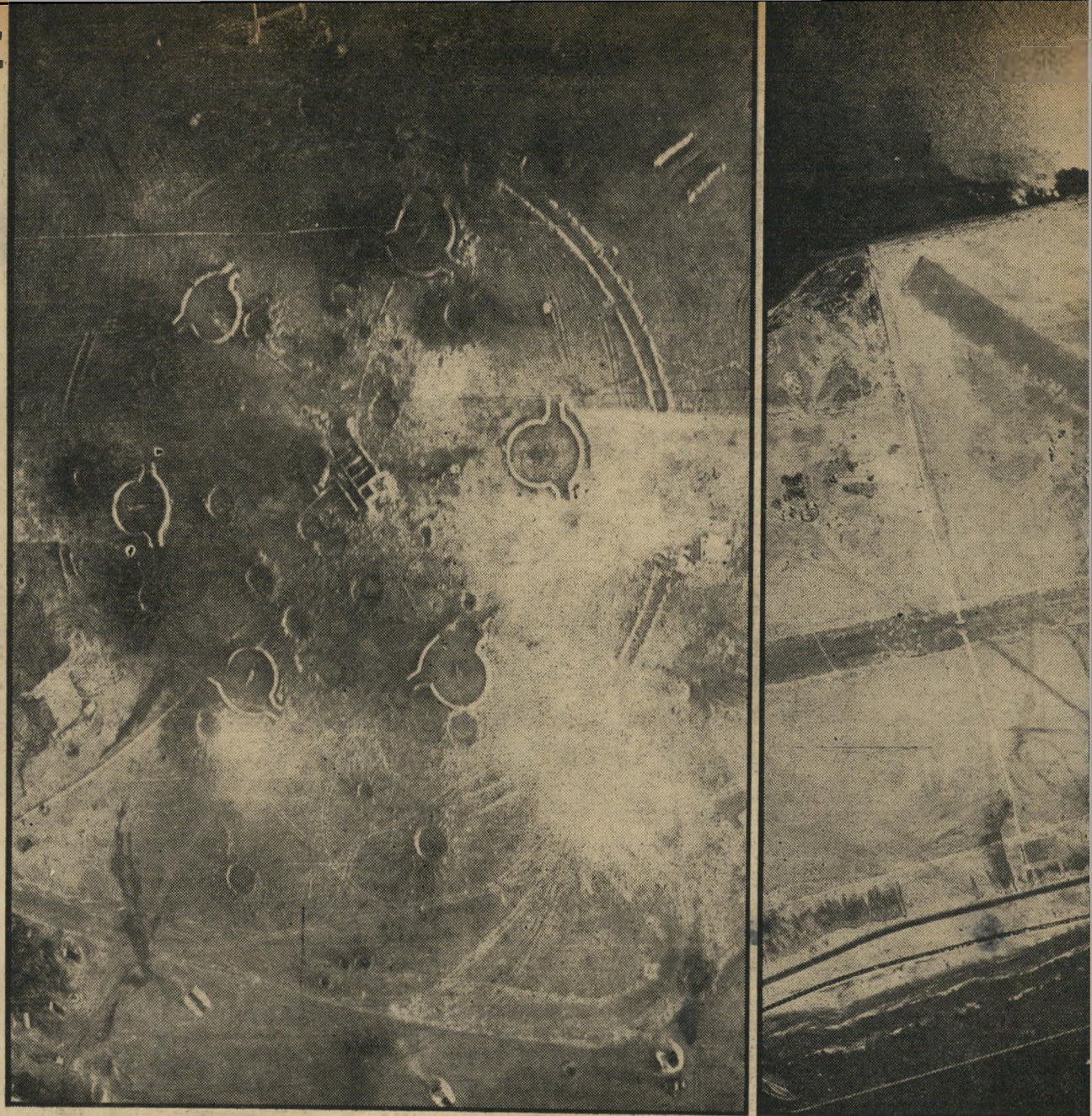

בפעם הראשונה הותר פרסומן של תמונות אלה

שני צילומי-אוויר אלה, המתפרסמים לראשונה בספרו של זאב שיף, "כנפיים מעל סואץ", ממחישים בצורה ברורה מה פעל חיל-האוויר הישראלי בי איזור התעלה בשנה האחרונה. בצילום מימין נראית סוללת טילי "סאם-2", שהיתה ממורקמת בקצה הצפוני של תעלת סואץ, לחוף הים התיכון. הסור ללה בנויה ממגורים שעליהם ניתן להבחין בכירור בטילים, המוקמים בעמדות הגנה. בקצה העליון השמאלי של התמונה ניתן להבחין בעמדות חפורות ובמחסן של טילים רובריים, הנמצאים עדיין בתוך נרתיקיהם. זוהי סוללת מבוצרת ומוגנת היטב, במזרח בונים המצרים עתה באיזור התעלה. מטוסי חיל-האוויר הצליחו להוציא בשנה האחרונה את כל הסוללות מסוג זה מכלל פעולה. בצילום השמאלי, שי צולם זמן קצר אחרי ההפצצה, ניתן לראות כי שניים מן הי משגרים ריקים, אחרי שטילי הם נורו בשעת תקיפה. בשאר ארבעת המשגרים נותרו הטי לים כנניהם. העיגולים השחורים הם המכתשים שנוצרו בי איזור הסוללה מהפצצות שי נחתו שם. ניתן לראות פגיעה מדויקת במרכז המב"ם.

סופר צבאי שיף

האוויר... סופו של דבר היה, שלסקוב נהפך לאחד הלוחמים הגוזרים למען הכרה בחיל-האוויר וגם הוא, כאלוף רמו, הסתכסך עם הממונים עליו — הפעם בעיקר עם הרמטכ"ל מרדכי מקלף... ויכוחים אלה היו לצנינים בעיני המטכ"ל וסופו של דבר שמרדכי מקלף גרם לסילוקו של לסקוב מחיל-האוויר.

גם דיין התנגד

בסתבר כי רבים ממפקדי צה"ל בעבר לא העריכו נכונה את חיל-האוויר ובהודמנויות שונות ניסו להצר את צעדיו. בין אלה נמנה גם משה דיין, כשי היה רמטכ"ל. מגלה שיף: כלי-איתם שדובר על תקציבים לחיל-האוויר היו פונים אליהם בתרעומת: אל תבזבזו כספים. במטה הי כללי התנגדו, למשל, לקיום כוונות מכ"מית קבועה. הרמטכ"ל משה דיין תמך במתנגדים וסרב להקציב כספים לקיום הי כוונות עם ציוד ישן ומכ"מים גרועים... האכזבה הגדולה ביותר היתה כאשר שמעו אנשי חיל-האוויר כי משה דיין רוצה למכור את מטוסי הדאקוטה בטענה כי מאוחר יותר יוכלו לקנות מטוסים אחרים. התנגדות חיל-האוויר היתה חריפה ודיין חזר בו מכוונתו. צבי צור, שעמד בראש אגף כוח האדם במטכ"ל, ניסה להצר את צעדיו חיל-האוויר בדרך אחרת, הוא הציע להקטין את מספר המועמדים לקורס הטיס בכמה עשרות. היא רצה ליעל בכיכול את ניצול כוח האדם בצה"ל.

גילוי נוסף של שיף: את הפאנאטומים, המטוסים החדשים ביותר שברשות חיל האוויר הישראלי, שאמריקה ניהלה למכרם לישראל רק ב-1968, ביקשה ישראל לרכוש עוד לפני מלחמת ששת-הימים, ב-1965.

של כתבו הצבאי של הארץ, זאב שיף, כנפיים מעל סואץ — סיפורו של חיל-האוויר במלחמת ההתשה, חושף לראשונה דברים שלא פורסמו מעולם.

מבחינה זו מהווה ספרו של שיף ספר סנסציוני. אולם מלבד הגילויים הרבים הי מתפרסמים בו, ושכמה מהם מצוטטים בי עמודים אלה, זהו ספר מרתק המתאר בי פעם הראשונה בצורה שוטפת ועלילתית את מה שהתרחש באוויר, על הקרקע ו- מאחורי הקלעים.

כמה מגילוייו של שיף עוסקים בעברו של חיל-האוויר. כך, למשל, מגלה שיף לי ראשונה, כי שניים ממפקדיו של חיל-האוויר בעבר, חיים לסקוב ואהרון רמו, פשוט סולקו מהחיל.

מספר שיף: עיקרה של המחלוקת היה בין החיל לבין המטה הכללי. לא אחת נשתבשו יחסים אישיים מחמת חילוקי דעות אלה. שניים ממפקדי חיל-האוויר — רמו ולסקוב — נאלצו לעזוב את תפקידיהם בגלל המחלוקת.

ביגדי לא התערב

אהרון רמו, מפקדו הצעיר הראשון של חיל-האוויר, היה חדור הכרה כי חיל-האוויר חייב להיות זרוע עצמאית (כי חיל-הים) ולא זרוע הכפופה לזרוע צבאית אחרת. בתחילת שנות ה-50 היה צורך להיאבק על כך. במטכ"ל לא קיבלו תביעה זו ועיקר חילוקי הדעות היה בין רמו ו- הרמטכ"ל יגאל ידין. סופו של דבר, נשיבשו היחסים האישיים בין רמו וידין. ראש-הממשלה ושר-הבטחון דוד בן-גוריון, לא התערב בחיכוח, ולפיכך גרם ידין ל- פרישתו של אהרון רמו. באוגוסט 1951 בא חיים לסקוב אל חיל-

של אותה מחפורת לטילי סאם-3, הנראית מימין, אחרי זמכתשים העמוקים הם סימני הפצצות שפגעו במחפורת מידת הדיוק של ההפצצות, שהרסו כליל את כל המיב צליח להרוס את מרבית מחפורות הטיילים שהכינו הרו הפסקת-האש, להכניס מערך טילים חדש לאיזור התעלה.